

บทสรุป

ในบทนี้จะครอบคลุมประเด็นสำคัญ คือ 1) วัตถุประสงค์ของการวิจัย 2) สรุปผลการสร้างเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) การกำหนดการบริหารการตรวจวินิจฉัยสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา 4) การอภิปรายผล และ 5) ข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

2. สรุปผลการสร้างเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการสร้างเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทำให้ได้แบบตรวจวินิจฉัยปัญหา ซึ่งประกอบด้วยแบบเก็บรวบรวมข้อมูล 3 แบบ ได้แก่ 1) แบบสอบถามครู 2) แบบสอบถามผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร และ 3) แบบตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ซึ่งแบบดังกล่าวนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามขั้นตอนที่กำหนดรายละเอียดในบทที่ 3 ดังนี้

แบบสอบถามครู

โรงเรียน จังหวัด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบในการกำหนดการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบคำถามแต่ละข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าคำตอบที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะเป็นความลับ เพื่อกำหนดการพัฒนาโรงเรียน และจะไม่มีผลกระทบต่อการใช้งานของท่านแต่ประการใด

คำว่า "ผู้บริหาร" ที่ปรากฏในแบบสอบถามนี้หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

1. ท่านคิดว่าครูส่วนใหญ่ของ โรงเรียนรู้เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของ โรงเรียน (ซึ่งพิจารณาได้จากปรัชญา คำขวัญ หรือคติพจน์ เป้าหมายการปฏิบัติงานหรือจากนโยบายของโรงเรียน) เพียงใด

() รู้เป็นอย่างดี	() รู้ปานกลาง
() รู้น้อย หรือไม่รู้เลย	
2. ท่านเห็นว่าเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของ โรงเรียนเหมาะสมเพียงใด

() เหมาะสมมาก	() เหมาะสมปานกลาง
() เหมาะสมน้อยหรือไม่เหมาะสมเลย	

3. ท่านเห็นว่าโรงเรียนใช้เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโรงเรียนเป็นเครื่องกำกับการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพียงใด
- () ใช้มาก () ใช้ปานกลาง () ใช้น้อยหรือไม่ได้ใช้เลย
4. ท่านรู้สายการควบคุมบังคับบัญชาของตัวเองเพียงใด
- () รู้ว่าใครคือผู้บังคับบัญชาสูงสุดและผู้บังคับบัญชาในระดับลดหลั่นกันลงไปทุกคน
- () รู้เฉพาะผู้บังคับบัญชาที่ดูแลการปฏิบัติงานโดยตรงเท่านั้น
- () ไม่รู้เลยว่ามีสายการควบคุมบังคับบัญชา
5. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านให้ครูส่วนใหญ่พบเป็นการส่วนตัวเพียงใด
- () ให้พบได้ค่อนข้างสะดวก () ให้พบเป็นบางครั้ง
- () ให้พบน้อยมากหรือไม่ให้พบเลย
6. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านพบปะทักทายกับครูด้วยความเป็นกันเองเพียงใด
- () เป็นกันเองค่อนข้างมาก () เป็นกันเองปานกลาง
- () เป็นกันเองน้อยหรือไม่ค่อยเป็นกันเอง
7. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูเข้าพบเพื่อการปรึกษาหารือเพียงใด
- () เปิดโอกาสให้มาก () เปิดโอกาสให้บางครั้งบางคราว
- () เปิดโอกาสให้น้อยหรือไม่ค่อยเปิดโอกาส
8. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ ในที่ประชุมเพียงใด
- () เปิดโอกาสให้ค่อนข้างมาก () เปิดโอกาสให้บางครั้ง
- () เปิดโอกาสให้น้อยหรือไม่ค่อยเปิดโอกาสให้
9. บุคลากรในระดับเดียวกันของโรงเรียนมีโอกาสพบปะพูดคุยกันเพียงใด
- () มีโอกาสค่อนข้างมาก () มีโอกาสบ้าง
- () มีโอกาสน้อยหรือไม่ค่อยมีโอกาส
10. ครูส่วนใหญ่มีการประชุมร่วมกันในเรื่องการทำงานเพียงใด
- () มีการประชุมร่วมกันค่อนข้างมาก () มีการประชุมร่วมกันเป็นบางครั้ง
- () มีการประชุมร่วมกันน้อยมาก หรือไม่มีการประชุมร่วมกันเลย

11. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านมีพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นว่า รู้จักไว้วางใจผู้ร่วมงานเพียงใด
- () มีมาก () มีปานกลาง
- () มีน้อย
12. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านมีความสามารถในการใช้ความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานทำงานให้เกิดประโยชน์กับงานที่ผู้บริหารต้องการเพียงใด
- () มีความสามารถมาก () มีความสามารถปานกลาง
- () มีความสามารถน้อย
13. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านรับฟังความคิดเห็นใหม่ ๆ ของผู้ร่วมงานเพียงใด
- () รับฟังมาก () รับฟังเพียงบางครั้ง
- () รับฟังน้อยหรือไม่ค่อยจะรับฟัง
14. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในหมู่ผู้ร่วมงานเพียงใด
- () ส่งเสริมมาก () ส่งเสริมเป็นบางครั้ง
- () ส่งเสริมน้อยหรือไม่ค่อยส่งเสริม
15. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านสร้างและส่งเสริมความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่ผู้ร่วมงานเพียงใด
- () สร้างและส่งเสริมเสมอ ๆ () สร้างและส่งเสริมเป็นครั้งคราว
- () สร้างและเสริมน้อยหรือไม่ค่อยสร้างและส่งเสริม
16. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานส่วนใหญ่เพียงใด
- () เป็นกันเองค่อนข้างมาก () เป็นกันเองปานกลาง
- () เป็นกันเองน้อยหรือไม่ค่อยเป็นกันเอง
17. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านมีความเข้มงวดในการควบคุมบังคับบัญชาเพียงใด
- () มีความเข้มงวดน้อย
- () มีความเข้มงวดเป็นบางครั้งหรือเป็นครั้งคราว
- () มีความเข้มงวดมาก

18. คณาจารย์ส่วนใหญ่มีความสามัคคี และช่วยเหลือกันดีเพียงใด
- () ช่วยเหลือกันดี () ช่วยเหลือกันปานกลาง
- () ช่วยเหลือกันน้อยหรือไม่ค่อยช่วยเหลือกัน
19. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านมีความสามารถทำให้งานเป็นสิ่งที่น่าสนใจของบุคลากรส่วนใหญ่เพียงใด
- () มีความสามารถสูง () มีความสามารถปานกลาง
- () มีความสามารถค่อนข้างน้อย
20. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านจัดให้การทำงานเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของบุคลากรส่วนใหญ่เพียงใด
- () ทำให้งานเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถมาก
- () ทำให้งานเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถในระดับปานกลาง
- () ทำให้งานเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถน้อย
21. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่แสดงออกถึงความพยายามทำงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นเพียงใด
- () ส่วนใหญ่ต้องการทำงานให้ดียิ่งขึ้น
- () มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ต้องการทำงานให้ดียิ่งขึ้น
- () ส่วนใหญ่ไม่ต้องการทำงานให้ดียิ่งขึ้น
22. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันในการทำงานเพียงใด
- () มีการช่วยเหลือสนับสนุนกันมาก
- () มีการช่วยเหลือสนับสนุนกันปานกลาง
- () มีการช่วยเหลือสนับสนุนกันน้อย
23. ฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนมีการประสานงานกันได้ดีเพียงใด
- () ประสานงานกันได้ดีค่อนข้างดีมาก () ประสานงานกันได้ดีพอประมาณ
- () ประสานงานกันไม่ค่อยดีนัก

24. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่แสดงออกให้เห็นว่าให้ความร่วมมือ และสนับสนุนซึ่งกันและกัน
เพียงใด
- () ส่วนใหญ่ร่วมมือกันค่อนข้างดี () ส่วนใหญ่ยังร่วมมือกันอยู่บ้าง
- () ส่วนใหญ่ไม่ค่อยร่วมมือ และไม่ค่อยสนับสนุนซึ่งกันและกัน
25. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่แสดงออกในลักษณะกลั่นแกล้งกันเพียงใด
- () ไม่ค่อยมีการกลั่นแกล้งกันหรือ ไม่มีการกลั่นแกล้งกัน
- () กลั่นแกล้งกันบ้าง () กลั่นแกล้งกันมาก
26. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบพอกันเป็นการส่วนตัวเพียงใด
- () ไม่ชอบพอกันเป็นการส่วนตัวมีอยู่ค่อนข้างน้อย
- () ไม่ชอบพอกันเป็นการส่วนตัวมีอยู่บ้าง
- () ไม่ชอบพอกันเป็นการส่วนตัวมีอยู่ค่อนข้างมาก
27. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการแตกแยกเป็นกลุ่มเป็นพวกเพียงใด
- () มีการแตกแยกเป็นกลุ่มเป็นพวกค่อนข้างน้อย
- () มีการแตกแยกเป็นกลุ่มเป็นพวกอยู่บ้าง
- () มีการแตกแยกเป็นกลุ่มเป็นพวกค่อนข้างมาก
28. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกันและมีการติดต่อกัน ได้สะดวกเป็นกันเองเพียงใด
- () ครูส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกัน และติดต่อกัน ได้สะดวกเป็นกันเองค่อนข้างมาก
- () ครูส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกันและติดต่อกัน ได้สะดวกเป็นกันเองพอประมาณ
- () ครูส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกันและติดต่อกัน ได้สะดวก เป็นกันเองค่อนข้างน้อย
29. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพียงใด
- () ครูส่วนใหญ่รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- () ครูบางส่วนรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- () ครูส่วนน้อยรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

30. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพียงใด
 ช่วยเหลือกันค่อนข้างดี ช่วยเหลือกันบ้างเป็นครั้งคราว
 ไม่ค่อยช่วยเหลือกัน
31. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปรึกษาหารือก่อนการตัดสินใจเพียงใด
 เปิดโอกาสมาก เปิดโอกาสปานกลาง
 เปิดโอกาสน้อย
32. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านใช้ข้อมูลประกอบในการตัดสินใจเพียงใด
 ใช้มาก ใช้ปานกลาง ใช้น้อย
33. ผู้บริหารโรงเรียนของท่านตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของงานและโรงเรียนเพียงใด
 คำนึงถึงมาก คำนึงถึงปานกลาง คำนึงถึงน้อย
34. คณะจารย์เห็นคุณค่าหรือเห็นประโยชน์ของการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพียงใด
 เห็นคุณค่ามาก เห็นคุณค่าปานกลาง เห็นค่าน้อย
35. ครูในโรงเรียนมีการทำงานกันเป็นทีมเพียงใด
 ส่วนใหญ่มีการทำงานเป็นทีม มีบางส่วนทำงานเป็นทีม
 มีการทำงานเป็นทีมเป็นส่วนน้อย
36. คณะครูยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพียงใด
 รับฟังกันมาก รับฟังกันปานกลาง รับฟังกันน้อย
37. คณะครูมีการช่วยเหลือสนับสนุนกันเพียงใด
 ช่วยเหลือสนับสนุนกันมาก ช่วยเหลือสนับสนุนกันปานกลาง
 ช่วยเหลือสนับสนุนกันน้อย
38. คณะครูแสดงออกซึ่งความเป็นมิตรเพียงใด
 ส่วนใหญ่แสดงความเป็นมิตร บางส่วนแสดงความเป็นมิตร
 ส่วนน้อยแสดงความเป็นมิตร

39. บุคลากรของโรงเรียนพร้อมที่จะร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนเพียงใด
- () ส่วนใหญ่พร้อมที่จะร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน
- () บางส่วนพร้อมที่จะร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน
- () ส่วนน้อยพร้อมที่จะร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน
40. โรงเรียนใช้บุคลากรที่มีอยู่ได้คุ้มค่าเพียงใด
- () คุ้มค่ามาก () คุ้มค่าพอประมาณ
- () ไม่ค่อยคุ้มค่า
41. โรงเรียนใช้งบประมาณคุ้มค่าเพียงใด
- () คุ้มค่ามาก () คุ้มค่าปานกลาง
- () คุ้มค่าน้อย
42. โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนเพียงพอในระดับใด
- () เพียงพอเป็นส่วนใหญ่ () เพียงพอบ้าง () ไม่ค่อยเพียงพอ
43. ครูส่วนใหญ่ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนได้คุ้มค่าเพียงใด
- () คุ้มค่ามาก () คุ้มค่าปานกลาง
- () คุ้มค่าน้อยหรือไม่ค่อยคุ้มค่า
44. ครูส่วนใหญ่ได้รับความไว้วางใจซึ่งกันและกันจากเพื่อนร่วมงานเพียงใด
- () ได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงานมาก
- () ได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงานปานกลาง
- () ได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงานน้อย
45. ครูส่วนใหญ่ถูกควบคุมโดยคำสั่ง กฎ ระเบียบ ของโรงเรียนเข้มงวดเพียงใด
- () เข้มงวดน้อย () เข้มงวดปานกลาง
- () เข้มงวดมาก
46. ครูส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพียงใด
- () มีความกระตือรือร้นมาก () มีความกระตือรือร้นปานกลาง
- () มีความกระตือรือร้นน้อย

แบบสอบถามผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร

โรงเรียน จังหวัด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบในการกำหนดการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบคำถามแต่ละข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าคำตอบที่เป็นจริงมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนี้จะเก็บไว้เป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน กรุณาตอบเฉพาะข้อ 1 เพียงข้อเดียว ส่วนผู้ช่วยผู้บริหาร

โรงเรียนกรุณาตอบทุกข้อ

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

- ในช่วงระยะ 1-3 ปีที่ผ่านมา ความเพียงพอทางด้านทรัพยากรการเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งในส่วนที่ได้จากงบประมาณแผ่นดิน และจากส่วนอื่น ๆ ประกอบกัน โดยเฉลี่ยแล้วมีอยู่ในระดับใด
 ส่วนใหญ่แล้วมีเพียงพอ มีเพียงพอเป็นบางปี ส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ
- ผู้บริหารโรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปรึกษาหารือก่อนการตัดสินใจเพียงใด
 เปิดโอกาสมาก เปิดโอกาสปานกลาง เปิดโอกาสน้อย
- ผู้บริหารโรงเรียนของท่านใช้ข้อมูลประกอบในการตัดสินใจเพียงใด
 ใช้มาก ใช้ปานกลาง ใช้น้อย
- ผู้บริหารโรงเรียนของท่านตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของงานและโรงเรียนเพียงใด
 คำนึงถึงมาก คำนึงถึงปานกลาง คำนึงถึงน้อย

แบบตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

โรงเรียน จังหวัด

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบเอกสารหลักฐานฉบับนี้ เป็นแบบที่ใช้สำหรับตรวจสอบเอกสารหลักฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบ ในการกำหนดการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป จึงขอความกรุณาผู้ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ได้โปรดตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าคำตอบที่ท่านต้องการเพียงคำตอบเดียว

ขอขอบคุณในความร่วมมือน

1. ให้ตรวจสอบว่าโรงเรียนแสดงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ซึ่งพิจารณาได้จาก ปรัชญาคำขวัญ หรือคติพจน์ เป้าหมายการปฏิบัติงาน หรือจากนโยบายของโรงเรียน ไว้เป็น ลายลักษณ์อักษรหรือไม่ และมีปรากฏ ณ ที่ใด

ผลการตรวจสอบ

- () มีเป็นลายลักษณ์อักษรปรากฏให้เห็นชัดเจนตามอาคารสถานที่ หรือเอกสาร
แนะนำโรงเรียน
- () มีเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจน
- () ไม่มีการเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

2. ให้ตรวจสอบว่าโรงเรียนมีแผนภูมิโครงสร้างโรงเรียนและมีปรากฏให้เห็นชัดเจน หรือไม่

ผลการตรวจสอบ

- () มีแผนภูมิโครงสร้างโรงเรียนปรากฏชัดเจนตามอาคารหรือห้องพิเศษ ซึ่งครูพบเห็นได้ง่าย
- () มีแผนภูมิโครงสร้างโรงเรียนแต่ไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจน
- () ไม่มีแผนภูมิโครงสร้างโรงเรียน

3. ให้ตรวจสอบว่าโรงเรียนมีการกำหนดขอบเขตงานในหน้าที่ของครูไว้ชัดเจนเพียงใด

ผลการตรวจสอบ

- () มีการกำหนดขอบเขตงานในหน้าที่ของครูไว้ชัดเจน ครูเรียกดูหรือตรวจสอบได้สะดวก
- () มีการกำหนดขอบเขตงานในหน้าที่ของครูไว้ แต่ไม่สะดวกในการตรวจสอบหรือเรียกดู
- () ไม่มีการกำหนดขอบเขตงานในหน้าที่ของครู

4. ให้ตรวจสอบว่าโรงเรียนมีการประชุมบ่อยครั้งเพียงใด

ผลการตรวจสอบ

- () มีการประชุมครูทุกเดือน
- () มีการประชุมครูโดยประมาณ 3 เดือน ต่อครั้ง
- () ไม่มีการประชุมครู

5. ให้ตรวจสอบว่าโรงเรียนมีการใช้หนังสือเวียน และจัดเก็บไว้เป็นระบบหรือไม่

ผลการตรวจสอบ

- () มีการใช้หนังสือเวียนและจัดเก็บหนังสือเวียนไว้อย่างเป็นระบบ
- () มีการใช้หนังสือ แต่ไม่ได้เก็บหนังสือเวียนไว้อย่างเป็นระบบ
- () ไม่มีการใช้หนังสือเวียน

6. ให้ตรวจสอบว่าโรงเรียนมีโทรศัพท์ภายใน และใช้ติดต่อสื่อสารกันได้สะดวกหรือไม่

ผลการตรวจสอบ

- () มีโทรศัพท์ภายในใช้ และมีการใช้ติดต่อสื่อสารกันได้สะดวก

- () มีโทรศัพท์ภายในใช้ แต่ใช้ติดต่อสื่อสารกันได้ไม่ค่อยสะดวกนัก
- () ไม่มีโทรศัพท์ภายในใช้

7. ให้ตรวจสอบว่าโรงเรียนมีการเปิดประกาศไว้ และมีการเก็บรวบรวมประกาศไว้อย่างเป็นระบบหรือไม่

ผลการตรวจสอบ

- () มีการเปิดประกาศไว้ และมีการเก็บรวบรวมประกาศไว้อย่างเป็นระบบ
- () มีการเปิดประกาศไว้ แต่ไม่ได้เก็บรวบรวมประกาศไว้อย่างเป็นระบบ
- () ไม่มีการเปิดประกาศไว้

8. ให้ตรวจสอบว่าโรงเรียนมีการติดตั้งตู้รับความคิดเห็นและมีการใช้ประโยชน์จากตู้รับความคิดเห็นหรือไม่

ผลการตรวจสอบ

- () มีการติดตั้งตู้รับความคิดเห็น และผู้บริหารใช้ประโยชน์จากตู้รับความคิดเห็น
- () มีการติดตั้งตู้รับความคิดเห็น แต่การใช้ประโยชน์ไม่ค่อยชัดเจนนัก
- () ไม่มีการติดตั้งตู้รับความคิดเห็น

9. ให้ตรวจสอบข้อมูลปัจจุบันของโรงเรียนตามรายการต่อไปนี้

1. นักเรียน ทั้งหมด คน แยกเป็น
 - 1.1 นักเรียน ม.ต้น คน
 - 1.2 นักเรียน ม.ปลาย คน
2. ครูทั้งหมด คน แยกเป็น
 - 2.1 ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร คน
 - 2.2 ครูสนับสนุนการสอน คน
 - 2.3 ครูผู้สอน คน
3. ห้องเรียน ทั้งหมด ห้อง แยกเป็น
 - 3.1 ห้องเรียน ม.ต้น ห้อง
 - 3.2 ห้องเรียน ม.ปลาย ห้อง

3. กำหนดการบริหารการตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา

เพื่อให้การตรวจวินิจฉัยปัญหาโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบระเบียบ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดการบริหารการตรวจวินิจฉัยปัญหา สำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 ประการคือ 1) การเตรียมการก่อนการตรวจวินิจฉัยปัญหา 2) การตรวจวินิจฉัยปัญหา 3) การวิเคราะห์ผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา และ 4) การรายงานผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การเตรียมการก่อนการตรวจวินิจฉัยปัญหาโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1.1 ผู้ตรวจวินิจฉัยศึกษาเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหา ซึ่งประกอบด้วยแบบเก็บรวบรวมข้อมูล 3 แบบ ได้แก่ 1) แบบสอบถามครู 2) แบบสอบถามผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร 3) แบบตรวจสอบเอกสารหลักฐาน โดยผู้ตรวจวินิจฉัยจะต้องทำความเข้าใจแบบเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 แบบดังกล่าว ตั้งแต่คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม หรือในการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน เนื้อหาสาระซึ่งเป็นข้อคำถามหรือแนวตรวจสอบ ตลอดจนแนวคำตอบหรือผลการตรวจสอบ (ดูรายละเอียดแบบเก็บรวบรวมข้อมูล ในตอนต้นบทที่ 5 นี้)

3.1.2 ผู้ตรวจวินิจฉัยศึกษาเอกสารสำหรับใช้ในการพิจารณาให้คะแนนผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา ซึ่งเป็นตารางประกอบด้วยรายการที่ใช้ตรวจวินิจฉัย ตัวอย่าง การให้ระดับคะแนน และส่วนสำหรับผู้ตรวจวินิจฉัยพิจารณาให้คะแนน โดยผู้ตรวจวินิจฉัยจะต้องทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเอกสารชุดนี้ให้ครบถ้วน (ดูรายละเอียดของเอกสารสำหรับผู้ตรวจวินิจฉัยใช้ ในการพิจารณาให้คะแนนผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา ในบทที่ 4)

3.1.3 ผู้ตรวจวินิจฉัยประสานงานกับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะไปตรวจวินิจฉัย และดำเนินการนัดหมายเกี่ยวกับวัน เวลาที่จะไปตรวจวินิจฉัย ตลอดจนติดต่อบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งโรงเรียนกำหนดให้มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ ในช่วงเวลาของการตรวจวินิจฉัยปัญหาโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.2 การตรวจวินิจฉัยปัญหา ชั้นนี้เป็นชั้นลงมือตรวจวินิจฉัยปัญหาโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

3.2.1 ผู้ตรวจวินิจฉัยเข้าพบบุคคลหรือคณะบุคคล ซึ่งโรงเรียนพิจารณาให้เป็นผู้มีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ตรวจวินิจฉัย ในช่วงเวลาของการตรวจวินิจฉัยปัญหา เพื่อแนะนำตนเอง และแจ้งวัตถุประสงค์ของการตรวจวินิจฉัยปัญหาโรงเรียนมัธยมศึกษาในครั้งนั้น

3.2.2 ผู้ตรวจวินิจฉัยสุ่มเลือกตัวแทนครูของโรงเรียนระดับชั้นละอย่างน้อยระดับชั้นละ 2 คน หรือเลือกตัวแทนครูให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3.2.3 ผู้ตรวจวินิจฉัยกรอกแบบสอบถามให้ครูซึ่งสุ่มได้มาในแต่ละระดับชั้นให้ตอบแบบสอบถาม

3.2.4 ผู้ตรวจวินิจฉัยแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบสอบถาม

3.2.5 ผู้ตรวจวินิจฉัยใช้แบบตรวจสอบเอกสารหลักฐานดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการที่กำหนดไว้

3.3 การวิเคราะห์ผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้ตรวจวินิจฉัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง ๓ แบบมาดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับชั้นดังนี้

3.3.1 การจแนงนับผลการตอบในแบบสอบถามครู แบบสอบถามผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ลงในแบบจแนงนับดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครู

ผู้ช่วยผู้บริหาร

คนที่/ชื่อ	1	2	3	4	5	- - -	31	32	33	- - -	46
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
.											
.											
.											
.											
.											
.											
1	-	-	-	-	-	- - - -				- - - -	- -
2	-	-	-	-	-	- - - -				- - - -	- -
3	-	-	-	-	-	- - - -				- - - -	- -
4	-	-	-	-	-	- - - -				- - - -	- -

ศูนย์วิทยพัชกร
 จพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3.2 นำผลการแจกนับคะแนนในข้อ 3.3.1 มาพิจารณาให้คะแนนดัง
ตาราง ต่อไปนี้

ผู้ตอบ/ คำตอบ	มาก	ปานกลาง	น้อย
80 % ขึ้นไป	2	1	0
60 - 79 %	1	0	0
ต่ำกว่า 60 %	0	0	0

จากตารางนี้ให้นำผลการให้คะแนนมาแปลความหมายที่แสดงถึงความต้องการ
ในการพัฒนาองค์การ ดังนี้

ค่าคะแนนเท่ากับ 0 หมายความว่า ต้องการการพัฒนาองค์การอย่างเร่งด่วนและ
จริงจัง

ค่าคะแนนเท่ากับ 1 หมายความว่า ต้องการการพัฒนาองค์การ

ค่าคะแนนเท่ากับ 2 หมายความว่า สภาพความเป็นปัญหาซึ่งต้องการการพัฒน
องค์การไม่ปรากฏเด่นชัด หรืออาจจะแปล
ความว่ายังไม่ต้องการการพัฒนาองค์การ

3.3.3 นำผลการให้คะแนนในข้อ 3.3.2 มาลงในตารางในข้อ 3.1.2
ตารางลงคะแนนผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างตารางลงคะแนนผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา

รายการที่ใช้ตรวจวินิจฉัย/ ตัวบ่งชี้/ การให้ระดับคะแนน	สำหรับผู้ตรวจวินิจฉัย
<p>1.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์</p> <p>1.1.1 การเขียนหรือแสดงเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p><u>การให้ระดับคะแนน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้ามีการเขียนวัตถุประสงค์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและปรากฏให้เห็นชัดเจนตามแผนป้ายติดตามอาคารเรียนหรือเอกสารแนะนำโรงเรียนให้ "2" คะแนน - ถ้ามีการเขียนวัตถุประสงค์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้ "1" คะแนน - ถ้าไม่มีการเขียนวัตถุประสงค์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ "0" คะแนน 	<p>ใช้ข้อมูลจากแบบตรวจสอบเอกสารหลักฐานข้อ 1</p> <p><u>ผลการให้คะแนน</u></p> <p>() 2 () 1 () 0</p>
<p>1.1.2 การรับรู้วัตถุประสงค์ของโรงเรียน</p> <p><u>การให้ระดับคะแนน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าครูตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ระบุว่าครูส่วนใหญ่รับรู้วัตถุประสงค์ของโรงเรียนเป็นอย่างดี ให้ "2" คะแนน - ถ้าครูตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ระบุว่าครูส่วนใหญ่รับรู้วัตถุประสงค์ของโรงเรียนระดับปานกลางให้ "1" คะแนน - ถ้าครูตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไปแต่น้อยกว่าร้อยละ 80 ระบุว่า ครูส่วนใหญ่รับรู้วัตถุประสงค์ของโรงเรียนเป็นอย่างดี ให้ "1" คะแนน - นอกเหนือจากกรณีดังกล่าวมาให้ "0" คะแนน 	<p>ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามครูข้อ 1</p> <p><u>ผลการให้คะแนน</u></p> <p>() 2 () 1 () 0</p>

3.4 การรายงานผลการตรวจวินิจฉัยปัญหาเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการกำหนดการบริหารการตรวจวินิจฉัยปัญหา สำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการเสนอผลการตรวจวินิจฉัยปัญหาให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไปของกระบวนการพัฒนาองค์การ

ในรายงานดังกล่าวประกอบด้วยรายละเอียด 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. รายการองค์ประกอบแต่ละด้าน
2. ตัวอย่างในแต่ละองค์ประกอบ
3. คะแนนผลการตรวจสอบวินิจฉัยของแต่ละตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากตาราง

ในข้อ 3.1.2 (ตารางลงคะแนนผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา)

4. ความหมาย

จุดสำคัญของรายงานจะอยู่ที่ข้อความความหมาย ซึ่งแสดงถึงระดับความต้องการในการพัฒนาองค์การ โดยมีค่าคะแนนเป็น 3 ระดับด้วยกัน คือ

- 0 คะแนน หมายถึง ต้องการการพัฒนาองค์การอย่างเร่งด่วนและจริงจัง
- 1 คะแนน หมายถึง ต้องการการพัฒนาองค์การ
- 2 คะแนน หมายถึง สภาพความเป็นปัญหาซึ่งต้องการการพัฒนาองค์การ
ไม่ปรากฏเด่นชัด หรืออาจจะแปลความว่ายังไม่
ต้องการการพัฒนาองค์การ

ตั้งรายละเอียดในแบบรายงานผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา ต่อไปนี้

แบบรายงานผลการตรวจวินิจฉัยปัญหา

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	คะแนน	ความหมาย
1. วัตถุประสงค์ของโรงเรียน	1.1.1 การเขียนหรือแสดงเป็นลายลักษณ์อักษร 1.1.2 การรับรู้วัตถุประสงค์ของโรงเรียน 1.2.1 การเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ดีหรือเหมาะสม 1.2.2 การใช้วัตถุประสงค์เป็นเครื่องกำกับการปฏิบัติงาน	0 1 2	ต้องการการพัฒนาองค์การอย่างรีบด่วน ต้องการการพัฒนาองค์การ ไม่ต้องการการพัฒนาองค์การ
2. โครงสร้างของโรงเรียน	2.1.1 การมีแผนภูมิโครงสร้างโรงเรียน 2.1.2 การกำหนดขอบเขตงานในหน้าที่และความรับผิดชอบ 2.1.3 การรับรู้สายการควบคุมบังคับบัญชา		
3. ลักษณะการติดต่อสื่อสาร	3.1.1 การประชุมชี้แจง 3.1.2 การใช้หนังสือเวียน 3.1.3 การใช้เครื่องโทรศัพท์ภายใน 3.1.4 การปิดประกาศเรื่องราวต่าง ๆ 3.1.5 การให้พบเป็นการส่วนตัว 3.1.6 การพบปะทักทายกันด้วยความเป็นกันเอง		

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	คะแนน	ความหมาย
	3.2.1 การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชา เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือ 3.2.2 การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชา ชี้แจงในที่ประชุม 3.2.3 การติดตั้งตู้รับความคิดเห็น 3.3.1 โอกาสพูดคุยโดยปกติ 3.3.2 การประชุมร่วมกันในเรื่องงาน		
4. บรรยากาศในการ ทำงานของ โรงเรียน	4.1.1 การรู้จักให้ความไว้วางใจผู้ร่วมงาน 4.1.2 ความสามารถของผู้บริหารในการ ใช้ความสามารถของผู้ร่วมงานให้เกิด ประโยชน์กับงานที่ผู้บริหารต้องการ 4.1.3 การรู้จักรับฟังหรือการยินดีต้อนรับความ คิดใหม่ ๆ ของผู้ร่วมงาน 4.1.4 การส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน ในหมู่ผู้ร่วมงาน 4.1.5 การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นใน หมู่ผู้ร่วมงาน		
5. บรรยากาศในการ ทำงานของ โรงเรียน	5.1.1 ความเป็นกันเองระหว่างผู้บริหารกับ ผู้ร่วมงาน 5.1.2 ความเข้มงวดในการควบคุมบังคับ-		

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	คะแนน	ความหมาย
6. การจูงใจ	<p>บัญชาของผู้บริหาร</p> <p>5.1.3 ความสามัคคี และการช่วยเหลือกัน ทำงานของผู้ร่วมงาน</p> <p>6.1.1 ผู้บริหารทำให้งานเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ของบุคลากร</p> <p>6.1.2 ผู้บริหารทำให้งานท้าทายความ สามารถของบุคลากร</p> <p>6.1.3 การที่บุคลากรพยายามทำงานให้ดี ยิ่งขึ้นหรือให้ได้มาตรฐานตามที่ โรงเรียนกำหนดไว้</p>		
7. ความร่วมมือของ สมาชิกในการ ทำงาน	<p>7.1.1 การช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในการทำงาน</p> <p>7.1.2 การประสานงานของฝ่ายต่าง ๆ ใน โรงเรียน</p>		
8. ลักษณะความ ขัดแย้ง	<p>8.1.1 บุคลากรไม่ค่อยให้ความร่วมมือและ ไม่ค่อยสนับสนุนซึ่งกันและกัน</p> <p>8.1.2 การกลั่นแกล้งกัน</p> <p>8.1.3 บุคลากรไม่ชอบพอกันเป็นการส่วนตัว</p> <p>8.1.4 บุคลากรแยกกันเป็นกลุ่มเป็นพวก</p>		

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	คะแนน	ความหมาย
9. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในโรงเรียน	9.1.1 ความคุ้นเคยกันและการติดต่อสื่อสารกันอย่างเปิดเผย 9.1.2 สมาชิกยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 9.1.3 การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิก		
10. แบบแผนของการตัดสินใจ	10.1.1 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานปรึกษาหารือก่อนการตัดสินใจ 10.1.2 ผู้บริหารใช้ข้อมูลประกอบในการตัดสินใจ 10.1.3 ผู้บริหารตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของงานและโรงเรียน		
11. การทำงานเป็นทีมหรือลักษณะทีมงาน	11.1.1 ค่านิยมของการทำงานร่วมกันเป็นทีมของคณาจารย์ 11.1.2 มีการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน		
12. การยอมรับซึ่งกันและกันของสมาชิกในโรงเรียน	12.1.1 การรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันของสมาชิก 12.1.2 การช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันของสมาชิก 12.1.3 การแสดงออกซึ่งความเป็นมิตร		

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	คะแนน	ความหมาย
13. ด้านทรัพยากร ของโรงเรียน	13.1.1 ความพร้อมที่จะร่วมมือในการพัฒนา โรงเรียนของบุคลากร 13.1.2 ความเพียงพอของบุคลากร 13.1.3 ความคุ้มค่าในการใช้บุคลากร 13.2.1 ความเพียงพอของงบประมาณ 13.2.2 ความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ 13.3.1 ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ 13.3.2 ความคุ้มค่าในการใช้วัสดุอุปกรณ์		
14. ความรู้สึกเป็น อิสระในการ ทำงานของ สมาชิก	14.1.1 การได้รับความไว้วางใจในการ ทำงาน 14.1.2 การไม่ถูกควบคุมอย่างเข้มงวด 14.1.3 ความกระตือรือร้นในการทำงาน		

4. อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในครั้งนี้จะครอบคลุมประเด็นอภิปราย 4 ประเด็นด้วยกัน คือ 1. ด้านองค์ประกอบของเครื่องมือ 2. ด้านการสร้างเครื่องมือ 3. ด้านการทดลองใช้เครื่องมือ และ 4. ด้านเป้าหมายของการใช้เครื่องมือ

1. ด้านองค์ประกอบของเครื่องมือ เนื่องจากขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษาในครั้งนี้ เริ่มจากการศึกษาทฤษฎีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์การและการตรวจวินิจฉัยปัญหาองค์การ รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์การ สุขภาพขององค์การ เครื่องมือวัดองค์การชนิดต่าง ๆ เพื่อค้นหาองค์ประกอบที่ใช้สำหรับการตรวจวินิจฉัยปัญหาองค์การ ทำให้ได้องค์ประกอบชุดแรก 38 องค์ประกอบ ซึ่งต่อมาได้ปรับเป็น 17 องค์ประกอบ และ 14 องค์ประกอบ ตามลำดับ ดังนี้คือ 1. วัตถุประสงค์ของโรงเรียน 2. โครงสร้างของโรงเรียน 3. ลักษณะการติดต่อสื่อสาร 4. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 5. บรรยากาศในการทำงานของโรงเรียน 6. การจูงใจ 7. การร่วมมือของสมาชิกในการทำงาน 8. ลักษณะความขัดแย้ง 9. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในโรงเรียน 10. แบบแผนของการตัดสินใจ 11. การทำงานเป็นทีมหรือลักษณะทีมงาน 12. การยอมรับซึ่งกันและกันของสมาชิกในโรงเรียน 13. ทรัพยากรของโรงเรียน และ 14. ความรู้สึกเป็นอิสระในการทำงานของสมาชิก

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 14 ด้านดังกล่าว จะเห็นว่ามียังมีองค์ประกอบที่สามารถจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้ เช่น ความร่วมมือของสมาชิกในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในโรงเรียน การยอมรับซึ่งกันและกันของสมาชิกในโรงเรียน ความรู้สึกเป็นอิสระในการทำงานของสมาชิก องค์ประกอบดังกล่าวนี้อาจจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับการทำงานเป็นทีมหรือลักษณะทีมงาน และในการจัดกลุ่มใหม่นี้จำเป็นต้องอาศัยหลักทฤษฎีมาพิจารณาตัดสิน ซึ่งแต่เดิมเมื่อดำเนินการตามกระบวนการวิจัยที่ได้ออกแบบไว้ทำให้ได้ 17 องค์ประกอบ ภายหลังจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ได้ลดลงเหลือ 14 องค์ประกอบ หลังจากการวิจัยแล้วผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบอาจลดลงได้อีก ถ้าได้วิเคราะห์เทียบเคียงกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและวิจัยยืนยันองค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาองค์การที่จะนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือต่อไป จะเห็นได้ว่าผลการปรับปรุงองค์ประกอบดังที่ได้ยกตัวอย่างประกอบมานี้จะช่วยเสริมให้องค์ประกอบด้านการทำงานเป็นทีมหรือลักษณะทีมงาน มีเนื้อหาสาระเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ซึ่งในการปรับปรุงองค์ประกอบนี้อาจนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำมารวมกันได้อีกแนวทางหนึ่งด้วย

2. ด้านการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนต่อเนื่อง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่สามารถตรวจสอบในเชิงระบบได้ ทำให้ได้เครื่องมือ คือ แบบเก็บรวบรวมข้อมูล 3 แบบ ได้แก่ 1. แบบสอบถามครู 2. แบบสอบถามผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหาร 3. แบบตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือนี้มีความตรงเชิงจำแนกสามารถจำแนกโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มเด่น และกลุ่มต้อยในองค์ประกอบแต่ละด้านได้ ส่วนในด้านความเที่ยงของเครื่องมือนี้ปรากฏว่าเครื่องมือมีความเที่ยงสูง แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพสูงสามารถนำไปใช้ในการตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้

ดังนั้น หากมีผู้สนใจที่จะนำกระบวนการขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือนี้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือชนิดอื่น ๆ ก็ย่อมสามารถจะดำเนินการได้ อย่างไรก็ตามเพื่อให้ผู้สนใจตระหนักในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างความยุ่งยากในบางเรื่อง เช่น ในขั้นการกำหนดเนื้อหาสาระของแต่ละตารางค่อนข้างยุ่งยาก เพราะต้องให้มีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องสัมพันธ์กันเอง และขณะเดียวกันก็ต้องให้สัมพันธ์กับตารางอื่น ๆ ด้วย ความยุ่งยากอีกประการหนึ่งก็คือ การกำหนดเนื้อหาสาระของแต่ละตารางนั้นมีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง ผู้จัดทำตารางจะต้องดำเนินการให้ครบชุดตามจำนวนองค์ประกอบ ซึ่งกำหนดไว้ในขั้นตอนการกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือ ฉะนั้นจึงต้องใช้เวลามากพอสมควรกับการดำเนินการในขั้นนี้ ความยุ่งยากประการสุดท้ายก็คือ ผู้สร้างจะต้องตั้งเป้าหมายไปที่ผลผลิตสุดท้ายของแต่ละตารางที่เชื่อมต่อกัน ไปตลอดกระบวนการจนครบทุกตาราง ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการสร้างเครื่องมือนี้เอง

3. ด้านการทดลองใช้เครื่องมือ ในการทดลองใช้เครื่องมือนี้ ผู้วิจัยจะต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้ช่วยวิจัย หน่วยงานต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการของโรงเรียน ถ้าผู้วิจัยสามารถสื่อสารให้เข้าใจตรงกันได้กับทุกฝ่ายที่กล่าวมา จะทำให้การดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตัวอย่างข้อมูลป้อนกลับจากการทดลองใช้เครื่องมือ เช่น ในด้าน

ค่าชี้แจงของเครื่องมือ การใช้เวลาตอบเครื่องมือแต่ละชุด ความชัดเจนของข้อคำถาม ปรากฏว่า ในด้านค่าชี้แจงของเครื่องมือนั้น มีความชัดเจนดี ผู้ตอบอ่านแล้วเข้าใจ ในด้าน การใช้เวลาตอบเครื่องมือแต่ละชุดนั้นพอเหมาะ ในด้านความชัดเจนของข้อคำถามของ เครื่องมือนั้น ปรากฏว่า ผู้ตอบมีความเข้าใจและสามารถตอบได้ในทุกข้อคำถาม ส่วนในด้าน การใช้แบบตรวจสอบเอกสารหลักฐานนั้นพบว่า สามารถตรวจสอบเอกสารหลักฐานได้ตาม แนวตรวจสอบที่ระบุไว้ทุกข้อ สำหรับภาพรวมของบรรยากาศการให้ความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลของโรงเรียนนั้นปรากฏว่า ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกฝ่าย

4. ด้านเป้าหมายของการใช้เครื่องมือ เนื่องจากกระบวนการของการพัฒนา องค์การนั้น เริ่มต้นด้วยการตรวจวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis) เพื่อทราบว่าสภาพปัจจุบัน ขององค์การ หรือโรงเรียนนั้นมีความต้องการในการพัฒนาองค์การมากน้อยเพียงใด หลังจากนั้นจึงเป็นขั้นตอนของการวางแผนใส่สิ่งสอดแทรกในการพัฒนาองค์การ (Intervention) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาองค์การ และหน่วยงานจะร่วมมือกันดำเนินการเลือกใช้สิ่ง สอดแทรกที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาซึ่งค้นพบในขั้นตอนของการตรวจวินิจฉัย และขั้นตอน สุดท้ายของกระบวนการพัฒนาองค์การก็คือ การประเมินผล (Evaluation) เพื่อทราบว่า ผลการใช้สิ่งสอดแทรกได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นในองค์การหรือไม่ ปัญหา ที่ค้นพบในขั้นตอนการตรวจวินิจฉัยลดน้อยลงกว่าเดิมหรือไม่ อย่างไร หากพบว่าสิ่งสอดแทรก ไม่ได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การ ก็จำเป็นต้องเริ่มวงจรกระบวนการพัฒนาองค์การอีก ครั้งหนึ่ง โดยการตรวจวินิจฉัยปัญหา ดำเนินการใส่สิ่งสอดแทรก และทำการประเมินผลการ พัฒนาองค์การเป็นวงจรเช่นนี้ต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้เน้นเฉพาะส่วนที่ทำให้ได้เครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับ การพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในขั้นตอนแรก ของการพัฒนาองค์การ ทำให้ทราบปัญหาและระดับความต้องการในการพัฒนาองค์การของ โรงเรียนมัธยมศึกษาว่ามีในประเด็นได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังอาจประยุกต์ใช้เครื่องมือ นี้ในขั้นตอนของการประเมินผลการพัฒนาองค์การ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้ทราบสภาพปัญหา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายหลังจากใส่สิ่งสอดแทรกแล้วว่ามีปัญหามากน้อยเพียงใด

5. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ถ้ากรมสามัญศึกษามีความประสงค์จะหาความต้องการในการพัฒนาองค์การของโรงเรียนในสังกัด เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคตต่อไป ก็อาจนำเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้ได้

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรนำเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้ในการตรวจวินิจฉัยปัญหาโรงเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ เพื่อสรุปปัญหาพื้นฐานอันจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนต่อไป

1.3 นักพัฒนาองค์การ หรือผู้หน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์การควรนำเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไปปรับใช้ในการตรวจวินิจฉัยปัญหาองค์การหรือโรงเรียนเพื่อดำเนินการพัฒนาองค์การต่อไป หรืออาจนำเครื่องมือไปประยุกต์ใช้สำหรับการประเมินผลการพัฒนาองค์การในโอกาสต่าง ๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่ผลการวิจัย

2.1 กรมสามัญศึกษาควรส่งเสริมให้มีโครงการพัฒนาองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อขยายผลการวิจัยนี้ให้แพร่หลายต่อไป

2.2 หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาองค์การควรนำผลการวิจัยนี้ไปเผยแพร่ให้กับบุคคลหรือหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

3.1 ควรวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การ
ในสถานศึกษาระดับอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ประถมศึกษา อาชีวศึกษา ฝึกหัดครู และมหาวิทยาลัย

3.2 ควรวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือตรวจวินิจฉัยปัญหาสำหรับการพัฒนาองค์การ
ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านการศึกษา เช่น กอง สำนักงาน กรม เป็นต้น
 ทั้งนี้ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่เหมาะสมกับลักษณะขององค์การแต่ละประเภท

3.3 ควรวิจัยเพื่อค้นหาสิ่งสอดแทรกในการพัฒนาองค์การ (Interventions)
ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาแต่ละด้านของ โรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย